

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

סוכות

רמזים ופרפראות

"וד' ברך את אברהם בכל"

אומרים חז"ל שזו מצות סוכה, והגר"א מבאר שזה מרומז בר"ת 'בכל': בסוכות תשבו שבעת ימים, כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל.

****

'אתרג' - ראשי תיבות: 1. אל תבואני רגל גאוה. 2. כל הדברים הנצרכים להיות 'שלמים': אמונה שלמה, תשובה שלמה, כפואה שלמה, גאולה שלמה.

****

המנהג הוא לסכך את הסוכה בענפי אילן, כי 'אילן' בגימטריא 'סוכה', ויש הנוהגים לסכך בקש שהוא ראשי תיבות קרע שטן.

****

סוכה מלא בגימטריא 91, שיש 91 סוגי סוכות כשרים בחז"ל. סכה חסר בגימטריא 85, שיש 85 סוגי סוכות פסולות. כמו כן, 91 בגימטריא שווה לשם הוי"ה ושם אדנ"ת יחד, ואילו 85 עם הכולל שווה לשם אלקים.

שאלה לשולחן החג

"לא המתים יהללו י-ה ולא כל יודדי דומה" הגמרא (ר"ה לב): כותבת: 'אמר רבי אבהו, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, מפני מה אין ישראל אומרים שירה (הלל) לפניך בר"ה וביום הכפורים? אמר להם: אפשר מלך יושב על כסא דין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו וישראל אומרים שירה?!

דהיינו שאין אנו אומרים הלל בראש השנה וביום הכיפורים מפני שאלו ימים של דין, ויש לבאר אם כן, מדוע אנו אומרים הלל בהושענא רבה שמובא בספרים (ספר המנהיג ועוד) שביום זה מתקיים החיתום של שלושת הספרים שנפתחו בראש השנה. ואף הרמ"א (תרסד, א) כתב ברוח זו, והרי אינו מתאים לכאורה לומר הלל בעת הזו?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן החג. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"בחמישה עשר יום לחודש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים"

בפסוק זה, וכן לגבי יום הכיפורים, כתוב "חודש השביעי הזה". לעומת זאת, במצות לולב כתוב: "אך בחמישה עשר יום לחודש השביעי באספכם" ללא המילה 'הזה'. גם לגבי מצות תקיעת שופר מצינו חילוק בכתובים, שפעם אחת כתוב: "יום תרועה", ופעם אחרת: "זכרון תרועה". ופירשה הגמרא (ר"ה כט:): שהדבר רומז לשנים שבהן לא תוקעים בשופר כי חל בשבת וחוששים שמא יעביר את השופר בידו ברשות הרבים ארבע אמות. והפסוק "זכרון תרועה" שעוסק בזה, מופיע בפרשתנו. מעתה ברור הכל: שהרי מדובר בשנה שחל ראש השנה בשבת, וממילא אף סוכות יחול בשבת, ובעוד שלגבי מצות סוכה אין חילוק בין שבת ליום חול ויכלנו לכתוב את המילה "הזה" שאפילו בשנה זו יש מצות סוכה (וכן לגבי יום הכיפורים שיחול ביום שני ואין שום מניעה). אמנם, לגבי מצות לולב אנו גם חוששים שמא יעבירו ברשות הרבים ולכן לא נוטלים לולב כשחל בשבת! וממילא ברור למה לא כתוב "הזה" בלולב כי האמת בשנה זו אין מצות לולב נוהגת במדינה. וכל הציווי של המצוה הוא לגבי שנים אחרות שבהם אינו חל סוכות בשבת. (בשם בעל ה"עונג יום טוב")

"בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת"

יש להבין את הכפילות שבפסוק, מדוע נאמר בתחילה: "בסכת תשבו", ואילו בסוף נאמר: "ישבו בסכת". מלבד השוני בסדר, אף יש שוני בין לשון הציווי ללשון העתיד. ויש לפרש, שהפסוק "בסכת תשבו שבעת ימים" מרמז על העולם הזה, שבו האדם צריך להרגיש כמו הדיור בסוכה - ארעי, אבל - "כל האזרח בישראל", כל האוחז במידותיו של אברהם אבינו הקרוי "אזרחי" - "ישבו בסכת", דהיינו לעתיד לבא בסוכת עורו של לויטן. (חוט של חסד)

"אמרו עלי על הלל הזקן כשהיה שמה בשמחת בית השואבה אמר כן: אם אני כאן הכל כאן, ואם איני כאן מי כאן" (סוכה נג).

כיצד זה הלל הזקן, הענוותן הגדול, יעיד וישתבח בעצמו 'אם אני כאן הכל כאן, ואם איני כאן מי כאן'? אלא כך פירושו: "אם אני כאן" - כלומר, אם אדם פחות-ערך כמוני נמצא כאן, הרי "הכל כאן" - כי אז כולם ראויים להיות כאן ולעבוד את השי"ת. "ואם איני כאן" - וסיבת מניעתיה תהיה אמנם, משום שאיני ראוי לכך, הרי "מי כאן" - הלא כל אחד יחשוך את עצמו כן, ונמצא שאיש לא יפקוד את בית המקדש עד שיהא בית ד' שמש חלילה! (דרשות חת"ס בשם בעל ה'הפלאה') ביאור נוסף: אם 'אני' כאן - אם ה'אני' שלי כאן בעולם הזה ומונח בגשמיות, הכל כאן - אזי מופרע מסובביו וממעשיהם. אבל אם אין אני כאן - שהאני שלו לא מונח כאן בגשמיות - מי כאן?! מי יכול להפריע לו - שאינו מרגיש הפרעה מצד סובביו.

"יושבת וממתנת עד כלות שבת"

קטע זה לקוח מתוך ההושענות לשבת: "אום נצורה". ויש לבאר מה המעלה בכך שיושבים ומחכים לצאת השבת, הרי לכאורה יש לרצות שהשבת תימשך כמה שיותר כמו שאנו אומרים בזמירות שבת: "המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא?" ויש לומר: א. הכח של צאת השבת נותן כח עד לכניסת השבת הבאה. (לב שמחה) ב. אין הכוונה שמחכים שתצא השבת, אלא שיושבים וממתנינים בעצב מסוים ולא מעוניינים להיפרד מן השבת עד כדי כך שתמיד לחוצים עוד כמה זמן נשאר לנו מהשבת. ג. אנו מחכים לצאת השבת כדי לקיים את המצוה של תוספת שבת. ד. אפילו האנשים הפחותים בישראל שלהם השבת היא כטורח, אף הם לא יחללוה ויחכו עד צאתה כדי לעשות מלאכה. ה. מדובר בשבת שחל בערב פסח ומחכים כבר לקיים את מצוות הפסח. (אמרי חיים). ו. יושבת וממתנת עד שבטוחה שכלה ומסתיימת השבת (מחזור המפורש) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן החג' תש"פ)

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם ליזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש

לע"נ מרת אסתר בת אהרון וביילא
ת.ג.צ.ב.ה.

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. שניים מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים
  - ב. נוהגים להקיפה בכל יום בהושענות
  - ג. ארבעה מינים כאלו פסולים
  - ד. מחלקי הסוכה
  - ה. יש בו ריח ואין לו טעם
  - ו. קריאת התורה בחוה"מ מתחילה במילה _____
  - ז. חג הסוכות נקרא גם _____
  - ח. אבעבועה דקה על גבי עור האתרוג נקראת- _____
  - ט. שיעורי ד' המינים נמדדים במידה זו _____
  - י. שלושה מהאושפיזין, שבסוכה מתארחים _____
  - כ. לולב ששדרתו _____ הינו פסול
  - ל. יש בו טעם ואין לו ריח _____
  - מ. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים _____
  - נ. מצוה מיוחדת הנהוגה בבית המקדש בסוכות _____
  - ס. חלק מהסוכה שכשר רק מגידולי קרקע _____
  - ע. הדס נקרא גם "_____ _____"
  - פ. מספרם פוחת והולך בימות החג _____
  - צ. סוכה צריכה שתהיה עשויה ל- _____
  - ק. מגילה הנקראת בשבת חוה"מ _____
  - ר. חג הסוכות הוא אחד משלושת ה- _____
  - ש. לעיתים נמצא בראש האתרוג _____
  - ת. זן אתרוג הנחשב לבלתי-מורכב ומהודר _____

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. היום האחרון של החג נקרא-
  - ב. "אשר קדשנו במצוותיו וצונו _____ בסוכה"
  - ג. מארבעת המינים, שבחג ניטלים _____
  - ד. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים _____
  - ה. נחבטת בצרור של 5 ממנה _____
  - ו. ברכה שמברכים ביום הראשון של החג _____
  - ז. מן ההלל: "בית יעקב מעם _____"
  - ח. ממעיין זה שואבים מים לניסוך המים _____
  - ט. בתאריך זה נוהג להתפלל עבור אתרוג מהודר _____
  - י. אחת מן הושענות: "אערוך _____"
  - כ. בקהילות רבות נוהג לאגוד בו את הלולב _____
  - ל. ההפטרה בשבת חוה"מ היא מתוך ספר זה _____
  - מ. בחג הסוכות נידונים על ה- _____
  - נ. פטור מסוכה _____
  - ס. בפרשה זו קוראים בתורה בימי חוה"מ _____
  - ע. ממנה יוצאים לדירת עראי- 'דירת _____'
  - פ. תפילה ששונה קצת בכל יום מימות החג _____
  - צ. קצה האתרוג בצד שבו היה מחובר לעץ _____
  - ק. צמח הנפוץ בשימוש כסכך בימינו _____
  - ר. מצווה לאכול בחג מדין "שמחה" _____
  - ש. הדס מהודר הוא הדס _____
  - ת. מתקיימת ונחגגת בלילות חול המועד _____

ואלה שמות

"זכבות תמרים"

אלו שמות ישנם לעץ התמר, לענפיו ולפירותיו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון" אמר רבי ברכיה, מתחילת ברייתו של עולם עשה הקב"ה סוכה בירושלים כביכול שהיה מתפלל בתוכה, ואומר: יהי רצון מלפני שיהיו בני עושים רצוני כדי שלא אחריב ביתי ומקדשי, שנאמר "ויהי בשלם סוכו", כיון שגרם החטא מה כתוב: "ויחמוס כגן סוכו שיחת מועדו", מקום שהיה מתוועד בתפילה וכיון שחרב, היה מתפלל: יהי רצון מלפני להכרית יצר הרע שמחטיא את בני, ויעשו תשובה ואקרב בנין ביתי ומקדשי. אתה מוצא שבית המקדש נקרא 'שלם', שנאמר: "ומלכי צדק מלך שלם". ואברהם קרא לבית המקדש 'יראה' שנאמר: "ויקרא שם המקום ההוא ד' יראה". מהו 'ד' יראה"? אמר אברהם: 'רבנו של עולם, יהא יום זה זכור לפניך שיש לי להשיבך. אתמול אמרת לי: "כי ביצחק יקרא לך זרע", ועכשיו אתה אומר: "קח נא את בנך", ולכשיבאו למידה זו זכור להם זה היום ושא להם פנים'. אמר הקב"ה: 'אם אני קורא אותו כמו שאמר שם אני מבטל את דברי אברהם אוהבי שקראו יראה. ואם אני קורא אותו יראה אני מבטל דברי שם הצדיק'. מה עשה הקב"ה, שיתף מה שקראו שניהם וקרא אותו ירושלים. דבר אחר, מתי נודע ביהודה אלקים, כשתתקיים אותה הסוכה, שנאמר: "ויהי ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת". הוי: "ויהי בשלם סוכו". (ע"פ מדרש שוחר טוב)

מילה במשנה

**הוא הלך במדבר,
ובידו ענף מצמח בר,
לעונה טעימה התאוה,
ובקערה לש בצק בתקווה.**

המונח המבוקש הינו מילה בת 4 אותיות המופיעה במשניות סוכה, אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן כתיב חסר\מלא וחילופי אותיות בעלי הגיה דומה) התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

מתי אפו בני ישראל מצות בסוכות?
***

"אהלקה שמם ועמק סמות אמדד" (תהילים ס,ה)

ישנו רמז נפלא בפסוק זה, שאם נחלק כל אות שבמילה 'שכם' נקבל את מידות הסוכה המדויקות. ש' שווה ל300 ומחציתה 150 שהם מידת הדפנות מינימום יחד: שתי דפנות של שבעה טפחים בגובה עשרה=140, ועוד דופן שלישית שהיא אפילו טפח בגובה 10 = 150. חצי מהאות כ' זה 10 - הגובה המינימלי של הסוכה בטפחים. וחצי מהאות מ' הם 20 שזה הגובה המירבי של הסוכה באמות. (הגר"א) והוסיף על זה ר' חיים זוננפלד, שבמילים: "ועמק סוכת אמדד" רמוז שטח הסוכה שהם שבעה טפחים על שבעה שהם 49 טפחים מרובעים - בדיוק כמו הגימטריא של המילה 'אמדד'.
***

יש הנוהגים להישאר ערים כל הלילה בהושענא רבה כשם שנשארים ללמוד בליל שבועות. והקשר בין הלילות הוא דוד המלך שנפטר בשבועות, והושענא רבה הוא היום שלו באושפיזין. ודוד המלך היה ידוע בכך שהיה ממעט בשינה וקם בחצות ליל לעסוק בתורה ולזמר לקב"ה בשירות ותשבחות.

"זאין מוסיפין על ארבעים ושמנה" (פרק ה' משנה ה')
היכן מוזכר המספר ארבעים ושמנה בתורה?
***

1. על מי מסופר בספר בראשית שישב בסוכות?
2. חוץ מסוכה, איזה מצוות נוספות נעשים ע"י בנייה?
3. מי שיכול רק לישון או רק לאכול בסוכה, מה עדיף?
4. כיצד ניתן להכשיר לולב פסול לגמרי מעיקרו, על ידי מעשה?
5. כמה קרבנות ציבור הקריבו בסך הכל בכל 7 ימי הסוכות?
מצאו נא במשניות מסכת סוכה:
6. את האות ש' שמופיעה 3 פעמים ברציפות (לא באותה המילה)
7. שלוש משניות רצופות שמסתיימות באותה המילה.
8. שניים משבעת המינים.
9. מילה המופיעה פעמיים ברצף. (2 תשובות)
10. שם של אחד מספרי המשנה תורה לרמב"ם.

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מאכל בשרי שהופך לפרווה? ביצה במעי אמה. **חידון א' ת'** - אברהם אהרן, בימת בית הכנסת, גנובים/גזולים, דפנות, הדס, וביום, זמן שמחתינו, חזוית, טפחים, יצחק יעקב יוסף, כפופה, לולב, משה, ניסוך המים, סכך, ענף עץ עבות, פרים, צל, קהלת, רגלים, שושנתא (פיטם), תימני. **חידון א' ת' הפוך** - הושענא רבא, לישב, אתרוג, דוד, ערבה, שהחיינו, לועז, שילוח, ט"ו בשבט, שועי, קושיקלך, יחזקאל, מים, קטן (הצריך לאמו), פנחס, קבע, מוסף, עוקץ, במבוק, בשר, משולש, שמחת בית השואבה. **שעשועי דאורייתא** - בערי הלויים: "כל הערים אשר נתנו ללויים ארבעים ושמנה עיר". 1. יעקב. 2. ביהמ"ק, מעקה, בית בארץ ישראל. 3. שינה. שאסור לישון מחוץ לסוכה אפילו שנת עראי. (טאו"ח תרל"ט) 4. לולב עקום לגמרי - לפי רוב הפוסקים מותר ליישרו במכבש וכשר, לולב עם קוצים בשדרתו לכאורה אפשר גם כן לחתוך הקוצים, וכן לולב הגזול, ניתן לקנותו ע"י שינוי מעשה ולכאורה יהיה אפשר לצאת ידי חובה ללא ברכה. (שהרי לברך אסור מצד גיאוצ' 5. 205. 14) תמידים, 7 חטאות מוסף, 14 אילים, 98 כבשים, 2 כבשים מוסף שבת, 70 פרים) 6. 'שש, שלש'. 7. שלושת המשניות הראשונות בפרק ד'. 8. ענביו, הגפן, שמן. 9. 'אחד אחד', 'שנים שנים'. 10. קרבנות. **ואלה שמות** - תמר, תמרה (עץ נקבה), דקל, צינים (מין דקל קשה), לולב, חרות (וברבים: חריות), כותבת, מכבדות (קבוצת פירות), תוחלני (בוסר), נובלות (תמרים שנשרו מעצמם). **מילה בפרשה האזינו** - "הרשע מת בנינה" - נבל היה רשע וגם צמח שמת=נבל, "לצלילי כלי הנגינה" - הנבל, "בגמיעת יין מנאד" - נאד יין קרוי נבל יין, "המשיך הנוכל לרקוד" - נוכל=נבל. **טמונות בפרשה** - 1. הערבה. 2. "וארבעה סולמות" (פ"ה מ"ב) 3. מצוות ניסוך המים. 4. מחלקי האתרוג: העוקץ. וגם: 'סבוגי כדבורים'. 5. 'תולעת מכרם הושע נא'. 6. מהלכות ההדס: כגודל ציפורן ו'חוט המקיף'. 7. שינת ארעי מחוץ לסוכה. 8. הישן תחת המיטה (בסוכה). (פ"ב מ"א) 9. מין ערבה פסולה=צפצפה. (פ"ג מ"ג) 10. שמחת בית השואבה. 11. החליל שהיה במקדש בשמחת בית השואבה. **טמונות בהפטרה** - 1. "מציילות הסוס" (כ) 2. "הסירות" (כ) 3. "והיה כל סיר" (כא) 4. "ולא עליהם יהיה הגשם" (יז) **שאלה לשלחן השבת נצבים** - שאלנו: מה החידוש בזה שפתח הושע במעלת התשובה בזכות ראובן זקנו והרי משה הוכיח את בני ישראל לשוב וכן מוזכר שקין ואדם הראשון עשו תשובה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. החידוש בנבואת הושע היה על עניין של תשובה מיראה שאף היא מועילה. 2. החידוש אצל ראובן היה שאף אחד לא הוכיח אותו על חטאו בשונה מאדם הראשון וקין שאמר להם הקב"ה: "המן העץ", "איה הבל אחיך", ודבר זה עומד הנביא הושע ואומר: "שובה ישראל" - מעצמכם תבחרו לבוא ולעשות תשובה! (גבול בנימין) 3. הושע היה הראשון שהא רק דיבר על התשובה אלא ממש הראה את הדרך, ואמר לישראל כיצד לעשות תשובה: "קחו עמכם דברים וגו'" וכן: "כל תשא עת וקח טוב" - שיש לכם עצה להיכלל עם הציבור כשעושה תשובה. (ע"פ פסיקתא) 4. משום שעד הושע רק התורה חידשה שיש תשובה והוא בא מצד הנבואה. (פתחי תורה) 5. הושע חידש שבעל תשובה הוא חוזר "עד ד' אלקיך" ממש כבלי חטא, ושבמקום שבעלי תשובה עומדים וכו'. 6. ראובן חידש הנהגה של תשובה ללא חטא, שהרי כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה, אלא שלפי הרגשתו היה לו להתקרב יותר לקב"ה ולכן עשה תשובה וזה חידש אף הושע לכלל ישראל.

ניתן להשיג את העלון:

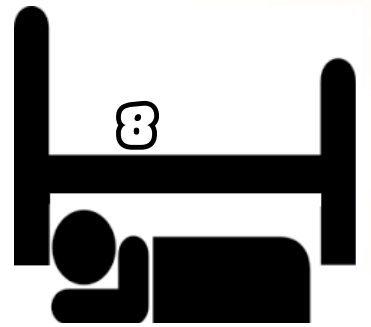
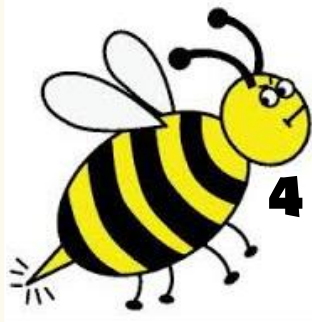
במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.
באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף ודרשו'.
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

טמונות לסוכות

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים הקשורים לסוכות ולמשניות סוכה.
 (תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')
 אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמוז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
 אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
 כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

מקרא רמת קושי: רגמל קשה

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ברק הרבי" (לב,מא)

"הנה יום בא" (זכריה יד' א'-כא)

הפטרת סוכות

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775